

**Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych
Rady Dialogu Społecznego
z dnia 11 lutego 2020 r.**

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”

Przewodniczący: Waldemar Lutkowski, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych, Forum Związków Zawodowych

W posiedzeniu wzięli udział członkowie Zespołu, pozostali zaproszeni goście i eksperci oraz Stanisław Szwed Sekretarz Stanu MRPIPS, Joanna Bugajska i Barbara Krzyśków z Centralnego Instytutu Ochrony Pracy, Jeremi Mordasewicz z Konfederacji Lewiatan, Zbigniew Ładziński oraz Tadeusz Szewczyk ze Związku Rzemiosła Polskiego, Józef Ryl z Forum Związków Zawodowych, Wojciech Nagel z BCC, Antoni Kołek i Iwona Sroka z Pracodawców RP, Katarzyna Komalska-Chyziak i Emilia Wąsik Departament Świadczeń Emerytalno-Rentowych ZUS, Elżbieta Ostrowska Polski Związek Emerytów i Rencistów.

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Przyjęcie ramowego harmonogramu prac Zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych na 2020 rok.
2. Analiza, dyskusja oraz rekomendacja zmian w ustawie o emeryturach pomostowych, w zakresie przepisów dotyczących nabycia prawa do emerytury pomostowej i rekompensaty.

Ad 1

Przewodniczący W. Lutkowski przywitał członków Zespołu i zaproszonych gości. Przyjął porządek obrad i przeszedł do omawiania pierwszego punktu. Wymienił propozycje tematów strony rządowej (podleganie ubezpieczeniom społecznym; nowe zasady opłacania składek dla osób prowadzących działalność gospodarczą; zbiegi tytułów ubezpieczenia; warunki nabywania prawa do emerytury, czy wiek emerytalny powinien być jedynym warunkiem do uzyskania prawa do emerytury; emerytury groszowe; adekwatność emerytury do zewidencjowanego kapitału składkowego, a waloryzacja świadczeń; wysokość emerytury; wzrost liczby świadczeniobiorców), następnie wymienił propozycje OPZZ (wprowadzenie możliwości przechodzenia na emeryturę w wieku niższym – 60 lat dla osób opłacających składkę 35 lat; nowelizacja ustawy o emeryturach pomostowych poprzez wprowadzenie przepisu, który likwiduje wygasający charakter emerytur pomostowych; wzrost najniższych emerytur i rent; urealnienie zasiłku pogrzebowego; przegląd systemu emerytalnego), FZZ (ocena funkcjonowania systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce; zasady waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych; zasady ustalania składek na ubezpieczenia społeczne; uchylene wygaszenia emerytur pomostowych; przegląd systemu emerytur pomostowych: wg definicji pracy wykonywanej w warunkach szczególnych oraz o szczególnym charakterze, weryfikacja występujących stanowisk, na których wykonywana jest praca w warunkach szczególnych oraz o szczególnym charakterze, świadczenie pracy na podstawie umów cywilno-

prawnych, a pobieranie emerytury pomostowej; zmiana zasad funkcjonowania PPE) i BCC (PPK – omówienie, rozwój programu w kolejnych fazach; zmiany w OFE - kierunek zmian; przejście zarządzania FRD z ZUS na rynkowe).

J. Mordasewicz Konfederacja Lewiatan stwierdził, że postulaty przedstawione przez stronę związkową pomijają jeden z istotnych tematów - oskładkowanie umów cywilno-prawnych.

Minister S. Szwed poinformował, że rząd zajmuje się tematem oskładkowania umów cywilno-prawnych. Powiedział, że nie ma wypracowanych szczegółów i zachęcił do poruszenia tego tematu w trakcie posiedzeń Zespołu.

A. Kolek Pracodawcy RP zgłosił postulat o przegląd ustawy zasiłkowej. Wyraził zaniepokojenie dotyczące zasiłków. Zwrócił uwagę, że Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców porusza sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zapytał czy Zespół mógłby się nad tym pochylić jako wzbogacenie prac Zespołu.

Przewodniczący W. Lutkowski odniósł się do możliwości współpracy z Przewodniczącym Zespołu ds. polityki gospodarczej w zakresie pokrywającej się tematyki Zespołów. Zaproponował przeprowadzenie w pierwszej kolejności dyskusji na temat emerytur pomostowych. Odniósł się do postulatów strony rządowej. Za zgodą członków Zespołu przyjął ramowy harmonogram prac Zespołu ds. ubezpieczeń społecznych.

Ad 2

Przewodniczący W. Lutkowski Poruszył kwestię zaniku wygaszenia emerytur pomostowych.

Minister S. Szwed zwrócił uwagę, że Ministerstwo myśli nad reformą całego systemu emerytalnego, którego częścią są emerytury pomostowe. Powiedział, że emerytury pomostowe miały być elementem wygaszającym dla osób, które pracowały wcześniej i jeszcze kontynuowały pracę w warunkach szkodliwych. Zwrócił uwagę, iż w założeniach warunków szkodliwych miało być coraz mniej, a w przyszłości miały zostać wyeliminowane. Odniósł się negatywnie do postulatu OPZZ dotyczącego rezygnacji z warunku rozwiązania umowy o pracę celem uzyskania uprawnień do emerytury pomostowej. Stwierdził, że w całym systemie emerytalnym warunkiem przejścia na emeryturę jest rozwiązanie stosunku pracy. Podtrzymał stanowisko o wygaszaniu emerytur pomostowych. Wyraził chęć uproszczenia systemu emerytalnego, żeby wszyscy mogli w jednakowych warunkach przechodzić na emerytury.

S. Koćwin OPZZ uszczegółowił postulat, zaznaczając że na okres rozpatrywania wniosku przez ZUS umowa o pracę może być zawieszona. Twierdził, że chodzi o poczucie pewności pracownika, że otrzyma świadczenie emerytalne. Wskazał na problemy związane z informowaniem pracowników przez ZUS czy nabyli prawo do emerytur pomostowych. Wspomniał, że emerytura pomostowa również mogłaby być zawieszona do momentu rozwiązania umowy o pracę. Apelowal o przemyślenie kwestii wygaszania emerytur mając na uwadze szkodliwe warunki w jakich pracują ludzie.

S. Łukasiewicz OPZZ wysunął pomysł zawieszenia stosunku pracy do momentu kiedy pracownik nie będzie miał 100% pewności, że otrzyma emeryturę pomostową. Zwrócił uwagę na problem z komunikacją i informowaniem przez ZUS w sprawie emerytur pomostowych. Powiedział, że wygaszanie emerytur pomostowych to zły pomysł i poprosił stronę rządową o przemyślenie tej decyzji.

K. Małecki FZZ zwrócił uwagę na brak poprawy szczególnych warunków pracy w wielu zawodach. Uargumentował swoje stanowisko przykładem kierowców komunikacji miejskiej. Poruszył temat ludzi, którzy po rozwiązaniu stosunku prac, nagle dowiedzieli się, że nie spełniają innych kryteriów narzuconych przez ZUS.

Przewodniczący W. Lutkowski zaznaczył, że ZUS zachowuje się odwrotnie niż przewiduje procedura. Podparł to stanowisko przykładami indywidualnych przypadków. Zaznaczył przy tym, że według nomenklatury pracownik nie zwalnia się tylko to przełożony rozwiązuje z nim stosunek pracy.

Minister S. Szwed przytoczył pismo Wiceprezes ZUS członka zarządu Doroty Bieniasz z którego wynika, że jeśli ktoś chce wystąpić o emeryturę to nie rozwiązuje umowy o pracę tylko najpierw występuje z wnioskiem o przyznanie emerytury. Następnie ZUS musi wydać decyzję w której jasno jest stwierdzone, że jedynym warunkiem odmowy jest brak rozwiązania stosunku pracy. W takiej sytuacji zainteresowana osoba ponownie zgłasza się z wnioskiem po rozwiązaniu stosunku pracy i bez komplikacji otrzymuje świadczenie emerytalne. Poruszył kwestię błędów leżących po stronie pracodawców (posłużył się przykładem braku policzonego bezpłatnego urlopu). Nakreślił rozstrzygnięcie dyskusji o uszczegółowianiu przepisów jako temat na jedno z następnych posiedzeń.

S. Koćwin OPZZ zwrócił uwagę, że według informacji na stronie internetowej ZUSu, żeby otrzymać emeryturę należy rozwiązać stosunek pracy. Wskazał, że albo należy zmienić świadomość społeczną, albo przeprowadzić zmianę przepisów.

Przewodniczący W. Lutkowski przypomniał ponownie warunki przyznania emerytury. Powołał się na przykład gdzie ZUS stwierdził, że warunkiem odmowy jest ciągłość utrzymywania stosunku pracy, następnie po spełnieniu tego kryterium w kolejnej decyzji wskazał inne kwestie o których wcześniej nie informował osoby ubiegającej się o świadczenie. Zwrócił uwagę, że przez takie sytuacje obywatele nie mają zaufania do instytucji państwowych.

J. Mordasewicz Konfederacja Lewiatan zwrócił uwagę na brak rozmowy o systemie emerytur pomostowych tylko skupianie się na aspektach technicznych. Zwrócił uwagę że ZUS ma obowiązek sprawdzić wszystkie warunki z wyjątkiem jednego - o stosunku pracy. Apelował aby zacząć rozmowę na temat systemu emerytur. Stwierdził, że pracodawcy przedstawili warunki i jeśli nie zostaną zaakceptowane to dalsza rozmowa odbędzie się bez ich udziału. Powiedział, że wysłał pismo z warunkami brzegowymi pracodawców aby według nich logicznie rozmawiać o emeryturach pomostowych. Wspomniał, że żadna organizacja nie ustosunkowała się do tego pisma.

S. Łukasiewicz OPZZ zwrócił uwagę na pkt 7 art. 4, który mówi o konieczności rozwiązania pracy. Wskazuje na nieefektywność systemu i potrzebę jego zmian w tym usunięcia punktu 7. Stwierdził, że młodzi ludzie zdają sobie sprawę z faktu iż nie są ujęci w wykazach i jeśli nie podejmie się stosownych działań to wyjdą na ulicę.

Przewodniczący W. Lutkowski przypomniał wcześniejszą dyskusję o zmianie artykułu 4 poprzez dodanie artykułu 4.1 lub 4a, tak by prawo miało charakter ustawowy, a nie interpretacyjny Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zadał pytanie stronie rządowej, które

miejsca pracy z upływem czasu tracą swój szkodliwy charakter. Stwierdził, że może potrzeba również zmiany artykułu 3 ustawy.

J. Bugajska CIOP przypomniała, że zakładany postęp nie nastąpił, który miał oczyścić szkodliwość pracy. Stwierdziła, że prace o szczególnym charakterze się nie zmieniają, ale praca w szczególnych warunkach zaczyna się zmieniać.

B. Krzyśkow CIOP zwróciła uwagę na zdezaktualizowany stan listy zawodów, które są objęte emeryturami pomostowymi. Powiedziała o możliwości zmiany kryteriów udzielania prawa do tego świadczenia, nie o jego likwidacji. Podzieliła się pomysłem przeprowadzania badań psycho-fizycznych dla pracowników czy są w stanie dalej pracować na zajmowanym stanowisku i czy nie stwarzają zagrożenia.

Minister S. Szwed ponownie stwierdził, że strona rządowa jest otwarta dyskusję. Zapytał czy strony chcą zmian wdrażanych za pomocą obecnych emerytur pomostowych czy zupełnie nowego rozwiązania. Zadeklarował wspólnie z Departamentem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych sprawdzenie procedur. Wskazał, że jeśli w trakcie kontroli wyjdzie potrzeba to przepisy zostaną doprecyzowane.

J. Mordasewicz Konfederacja Lewiatan stwierdził, że ludzie nie muszą wykonywać jednego zawodu do końca życia. Postulował o zrównanie wieku emerytalnego dla obu płci. Zasugerował, aby dokonać tej zmiany stopniowo na przestrzeni 10 lat. Zauważył, że jeśli emerytury pomostowe miałyby być trwałym elementem systemu emerytalnego to nie mogą działać na zasadzie przyznania lub odmowy. Zaproponował pomysł ulgi, która zwiększa się wraz z przepracowanym okresem. Podkreślił, że jeśli pracodawcy mieliby przystąpić do negocjacji to emerytury pomostowe muszą funkcjonować na zasadzie proporcjonalności. Zwrócił uwagę na podwyższenie odprowadzanych składek do 10%, żeby zachować równowagę w systemie emerytalnym. Zaznaczył, że relacja pomiędzy okresem pracy, a okresem emerytury powinna wynosić 3:1.

E. Ostrowska PZERiD zwróciła uwagę, że nie należy apelować do kobiet aby dłużej pracowały tylko do pracodawców, żeby nie zwalniali 60 letnich kobiet pod byle pretekstem. Powołała się na badania własnej organizacji, że ludzie odchodzili z pracy nie dlatego że osiągnęli wiek emerytalny tylko z powodu presji pracodawcy i otoczenia.

S. Łukasiewicz OPZZ zwrócił uwagę, że mając na względzie zarobki Polaków, składka 10% na emeryturę jest niemożliwa.

J. Mordasewicz Konfederacja Lewiatan podkreślił, że nikt nam tych emerytur nie wypłaci i jeśli chcemy mieć możliwość przechodzenia na wcześniejsze emerytury to musimy na nie sami odkładać. Deklaruje chęć dialogu i negocjacji w sprawie emerytur zaznaczając, że mają to być emerytury sprawiedliwe.

S. Łukasiewicz OPZZ Podsumował wypowiedź Pana Mordasewicza, że odnosi się wrażenie, że to kobiety rujnują Polski system emerytalny. Podkreślił, że kobiety wcześniej przechodzą na emeryturę przy czym mają niższe świadczenia i godzą się na to. Wskazał w odpowiedzi do Pana Mordasewicza, że istnieją zawody w których kobieta nie jest równa mężczyźnie podając przykład bokserów.

Przewodniczący W. Lutkowski zwrócił uwagę stronom aby do następnego posiedzenia postarały się wypracować uwagi dotyczące art. 4 tudzież innych aspektów. Podkreślił, że dyskusja na ten temat trwa już długo i zachęca strony do refleksji.

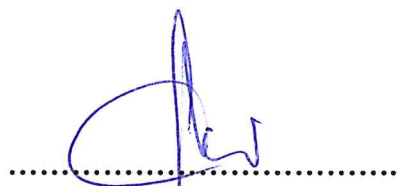
S. Koćwin OPZZ poruszył kwestię rozszerzenia zakresu katalogu zawodów o strażników miejskich.

Przewodniczący W. Lutowski powiedział, że zostanie to poruszone na następnych posiedzeniach.

S. Łukasiewicz OPZZ zapytał Ministra co mogłoby przekonać stronę rządową do odejścia od wygasającego charakteru emerytur pomostowych.

Minister S. Szwed stwierdził, że strona związkowa najpierw musi przekonać stronę pracodawców.

W związku z wyczerpaniem tematów będących przedmiotem posiedzenia, **Przewodniczący Waldemar Lutkowski** zamknął posiedzenie Zespołu.

Waldemar Lutkowski

Przewodniczący Zespołu
ds. ubezpieczeń społecznych RDS

Sporządził
Wiktor Szatkowski
Biuro Rady Dialogu Społecznego